

ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
The Servant Leadership of Administrator and School Effective
Under Samutsakhon Primary Educational Service Area Office

¹อลิษา ผาลิชัย Alisa Phalichai

²นพดล เจนอักษร Nopadol Chenaksara

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: baby.alisaa@gmail.com

Received March 9, 2025; Revised April 7, 2025; Accepted: May 21, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 86 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดสเปียร์ และประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดของลูเนนเบอร์เกอร์และออนสไตน์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของทั้งแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .769 และสถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การตระหนักรู้ การโน้มน้าวใจ การเยียวยา การรับฟังการมองการณ์ไกล การดูแลเอาใจใส่ ความมุ่งมั่นเพื่อการเติบโตของผู้คน การสร้างชุมชน ความเห็นอกเห็นใจ และการสร้างมนต์เสน่ห์ 2) ระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมาก

ไปหาน้อย ดังนี้ เวลาในการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบ้านและโรงเรียน สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย ความถี่ในการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน ภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศแห่งความคาดหวังสูง 3) ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพของสถานศึกษา; ผู้บริหารสถานศึกษา; ภาวะผู้นำมุ่งบริการ

Abstract

The purposes of this research were to identify: 1) The servant leadership of school administrators under The Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. 2) The effectiveness of school under The Samutsakhon Primary Educational Service Area Office. 3) The relationship between the servant leadership of school administrators and school effectiveness. The sample consisted of 86 schools under The Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, with two respondents per school: one school director and one teacher, totally 172 participants. The research instrument was an opinionnaire based on spears' servant leadership framework and Lunenburg and Ornstein's school effectiveness model. The overall reliability of the questionnaire was .769. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient. The research findings were as follows: 1 . The servant leadership of school administrators under the Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, as a whole were at a highest level, the arithmetic mean ranking from the highest to lowest were as follows; awareness, persuasion, healing, listening, foresight, stewardship, commitment to the growth of people, building community, empathy, and conceptualization. 2 . The effectiveness of school under The Samutsakhon Primary Educational Service Area Office, as a whole were at a high level, the arithmetic mean ranking from the highest to lowest were as follows; time on task, positive home-school relations, a safe and orderly environment, frequent monitoring of student progress, a clear school mission, instructional leadership, and a climate of high expectation. 3 . The servant leadership of school administrators

correlated with the effectiveness of school under The Samutsakhon Primary Educational Service Area Office was found at .01 level of statistical significance.

Keywords: School Effective; Administrator; The Servant Leadership

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมาย การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอนาคต ดังนั้น จำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีทักษะการบริหารงานที่หลากหลาย สามารถเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันและภาพอนาคต มุ่งพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การเป็นผู้นำที่มีความโดดเด่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาในด้านความเชื่อมั่นในตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้ทักษะภาวะผู้นำให้เกิดความชำนาญและความเชี่ยวชาญในการบริหารตนเอง การบริหารงาน และการบริหารบุคลากรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน (พระมหาอำพล ชัยสาร, 2565)

รายงานผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ สถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ พบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน โดยวางวิสัยทัศน์ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แผนปฏิบัติงานประจำปี และกำหนดกิจกรรมหลักสูตร การประเมินผลผู้เรียน พร้อมทั้งพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2566) ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องส่งเสริมความสำเร็จของนักเรียนทุกคนผ่านการพัฒนาวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การสนับสนุนและดูแลสภาพแวดล้อมที่ดี การจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ การประเมินครูอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนและจัดการทรัพยากรของโรงเรียน การสื่อสารและทำงานร่วมกับทุกฝ่าย และแสดงให้เห็นถึงความซื่อสัตย์และความเป็นธรรม โดยสุดท้ายจะต้องนำโรงเรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่ยอมรับได้และก้าวหน้าตามมาตรฐานที่กำหนด (Stronge & Xianxuan, 2021)

จากรายงานการผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีจุดที่ควรส่งเสริมและพัฒนา สรุปได้ดังนี้ ควรมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย นำนโยบายสู่การปฏิบัติ มีทักษะในการบริหารสถานการณ์ มีการดำเนินการทำงานให้มี คุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้มีการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากร และควรส่งเสริม สนับสนุนครู บุคลากรทางการศึกษาให้มีการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดการสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาต้องเผชิญกับภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ๆ ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนขึ้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้เรียนและคุณภาพของการศึกษา โดยสามารถแบ่งกลุ่มภัยได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Violence), ภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident), ภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) และภัยที่เกิดจากผลกระทบทางสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) มีผู้เรียนได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้สถานศึกษาหลายแห่ง ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทำให้นักเรียนมีผลการประเมินต่ำกว่ามาตรฐาน นอกจากนี้ครูผู้สอนในสถานศึกษายังต้องเผชิญกับภาระงานมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่ และการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่เน้นให้ครูบอกความรู้และให้นักเรียนนำความรู้ไปฝึกทักษะ ซึ่งทำให้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลไม่หลากหลาย ครูผู้สอนยังขาดทักษะในการวัดและประเมินผลการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การบูรณาการการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษายังไม่เพียงพอ ทำให้บางครั้งการสอนอาจไม่ทันการเพราะครูยึดติดกับเนื้อหาการเรียนรู้อ และกิจกรรมที่จัดในสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากภาระงานที่หลากหลายของคณะครู มีการนิเทศติดตามงานและการกำกับติดตามพฤติกรรมนักเรียนยังไม่สม่ำเสมอ ทำให้ขาดการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผู้ปกครองนักเรียนมีภาระงานที่ต้องประกอบอาชีพ ทำให้มีเวลาไม่เพียงพอในการร่วมกิจกรรม ขาดการประสานงาน และการจัดทำข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนร่วมกัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร, 2566)

จากสภาพปัญหาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษายังเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลายและซับซ้อน การขาดภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่ยังไม่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ภาระงานที่มากของครูผู้สอน การขาดทักษะการวัดและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ยังไม่เพียงพอ ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและศักยภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในอนาคต ซึ่งภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เนื่องจากแนวทางการนำนี้เน้นการรับใช้และสนับสนุนผู้อื่น โดยผู้บริหารให้

ความสำคัญกับการพัฒนาครู บุคลากร และนักเรียนผ่านการรับฟัง เอาใจใส่ และส่งเสริมการเติบโตทั้งในด้านทักษะและจิตใจ ซึ่งช่วยสร้างความไว้วางใจ ความสัมพันธ์ที่ดี และการทำงานเป็นทีมภายในองค์กร นอกจากนี้ยังกระตุ้นให้บุคลากรมีขวัญกำลังใจและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน และสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ภาวะผู้นำมุ่งบริการช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารและผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาให้โดดเด่นและตอบโจทย์ความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะดำเนินการวิจัยศึกษาภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อศึกษาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา การยกระดับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นในบริบทของสถานศึกษาในปัจจุบัน การวิจัยนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและการยกระดับคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. **กลุ่มตัวอย่างประชากร** ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร รวม 102 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสาคร จำนวน 54 แห่ง สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในอำเภอกระทุ่มแบน จำนวน 19 แห่ง และสถานศึกษาที่ตั้งในอำเภอบ้านแพ้ว จำนวน 29 แห่ง โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน

ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 โรงเรียน ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู รวมทั้งสิ้น จำนวน 172 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced choice) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำมุ่งบริการตามแนวคิดสปีร์ (Spears) และตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษาตามแนวคิดของลูเนนเบิร์กและออนสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ของแบบสอบถามความคิดเห็น มีลักษณะเป็นแบบ จัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ (Likert, 1992)

3. การสร้างและพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาคุณภาพของ เครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำมุ่งบริการและ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย โดยขอ คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ ด้านการศึกษา โดยพิจารณาแบบสอบถามด้วยการหาค่าดัชนีความ สอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับ วัตถุประสงค์ ที่ต้องการจะวัด โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ที่ไม่ใช่โรงเรียนในกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 15 แห่ง แห่งละ 2 ฉบับ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่ง จำนวน 1 คน และครูจำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม (reliability) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) และใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .769

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม 2) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามรูปแบบออนไลน์ (Google Form)

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ศึกษา และข้อคำถามที่ต้องการทราบในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ในปัจจุบัน ประสิทธิภาพการทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ใช้ความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) 2) การวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ทั้งนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best) 3) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient: r_{xy}) ใช้เกณฑ์ในการแปลผล 3 ระดับ

ผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม

(n=78)

ข้อ	ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	การรับฟัง (X_1)	4.59	0.39	มากที่สุด
2	ความเห็นใจ (X_2)	4.47	0.46	มาก
3	การเยี่ยวยา (X_3)	4.61	0.39	มากที่สุด
4	การตระหนักรู้ (X_4)	4.63	0.39	มากที่สุด
5	การโน้มน้าว (X_5)	4.62	0.40	มากที่สุด
6	การสร้างมโนทัศน์ (X_6)	4.45	0.46	มาก

ข้อ	ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
7	การมองการณ์ไกล (X_7)	4.59	0.39	มากที่สุด
8	การดูแลเอาใจใส่ (X_8)	4.59	0.49	มากที่สุด
9	ความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาของผู้คน (X_9)	4.58	0.43	มากที่สุด
10	การสร้างชุมชน (X_{10})	4.48	0.43	มาก
รวม (X_{tot})		4.56	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ระดับมากที่สุด 7 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การตระหนักรู้ การโน้มน้าว การเยียวยา การรับฟัง การมองการณ์ไกล การดูแลเอาใจใส่ ความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาของผู้คน การสร้างชุมชน ความเห็นใจ และการสร้างมนต์เสน่ห์

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวม

(n=78)

ข้อ	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย (Y_1)	4.63	0.44	มากที่สุด
2	พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน (Y_2)	4.49	0.48	มาก
3	ภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_3)	4.46	0.40	มาก
4	การสร้างบรรยากาศแห่งความคาดหวังสูง (Y_4)	4.32	0.34	มาก
5	เวลาในการจัดการเรียนการสอน (Y_5)	4.64	0.45	มากที่สุด
6	ความถี่ในการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน (Y_6)	4.54	0.38	มากที่สุด
7	ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบ้านและโรงเรียน (Y_7)	4.64	0.45	มากที่สุด
รวม (Y_{tot})		4.53	0.33	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ระดับมากที่สุด 4 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เวลาในการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบ้านและโรงเรียน สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย ความถี่ในการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน ภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศแห่งความคาดหวังสูง

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ผลการวิเคราะห์ดังรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(n=78)

ภาวะผู้นำบริการของ ผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิผลของสถานศึกษา	1. ภาพแวดล้อมเป็นระเบียบ และปลอดภัย (Y ₁)	2. พันธกิจของสถานศึกษามี ความชัดเจน (Y ₂)	3. ภาวะผู้นำด้านการจัด การเรียนการสอน (Y ₃)	4. การสร้างบรรยากาศแห่ง ความศรัทธาสูง (Y ₄)	5. เวลาในการจัดการเรียน การสอน (Y ₅)	6. ความถี่ในการตรวจสอบ ความก้าวหน้าของนักเรียน (Y ₆)	7. ความสัมพันธ์เชิงบวก ระหว่างบ้านและโรงเรียน (Y ₇)	ภาพรวม Y _{tot}
1. การรับฟัง (X ₁)	.305**	.441**	.352**	.407**	.329**	.876**	.339**	.556**
2. ความเห็นใจ (X ₂)	.711**	.404**	.699**	.465**	.724**	.307**	.729**	.748**
3. การเอื้อยวยา (X ₃)	.312**	.427**	.356**	.405**	.329**	.826**	.339**	.552**
4. การตระหนักรู้ (X ₄)	.330**	.422**	.344**	.372**	.348**	.841**	.361**	.557**
5. การโน้มน้าว (X ₅)	.319**	.440**	.367**	.423**	.342**	.824**	.351**	.559**
6. การสร้างมโนทัศน์ (X ₆)	.786**	.322**	.777**	.412**	.809**	.365**	.806**	.787**
7. การมองการณ์ไกล (X ₇)	.311*	.441**	.360**	.413**	.341**	.876**	.346**	.563**
8. การดูแลเอาใจใส่ (X ₈)	.447**	.908**	.395**	.334**	.467**	.428**	.467**	.675**
9. ความมุ่งมั่นต่อการพัฒนา ของผู้คน (X ₉)	.760**	.399**	.664**	.386**	.773**	.333**	.772**	.760**
10. การสร้างชุมชน (X ₁₀)	.757**	.380**	.682**	.365**	.764**	.341**	.761**	.752**
ภาพรวม X _{tot}	.633**	.620**	.653**	.512**	.688**	.756**	.693**	.851**

จากตารางที่ 3 ภาวะผู้นำบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r_{xy} = .851$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นผู้บริหารที่มีความมุ่งมั่นและความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรด้วยแนวทางของผู้นำบริการ โดยมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แสดงถึงความตั้งใจจริง เปิดกว้าง และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นจากบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง หรือชุมชน ช่วยสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจและความร่วมมือที่เข้มแข็งในองค์กร ประกอบกับผู้บริหารมีความเห็นใจผู้อื่น ผู้บริหารแสดงถึงความสามารถในการเข้าใจปัญหาและความรู้สึกของบุคคลอื่น พร้อมทั้งยอมรับในความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและส่งเสริมความสัมพันธ์เชิงบวกในองค์กร ส่วนในด้านการเยียวยาและพัฒนาความสัมพันธ์ ผู้บริหารมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหา สร้างความสามัคคีและความร่วมมือระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา แสดงถึงความสามารถในการบริหารจัดการที่มีจริยธรรมและมีความรอบคอบ ผู้บริหารยังสามารถโน้มน้าวใจบุคลากร และสนับสนุนให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสร้างมนต์เสน่ห์และมองการณ์ไกล สามารถวางแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจน ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงคาดการณ์ผลลัพธ์ของสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ในส่วนของการดูแลเอาใจใส่และความมุ่งมั่นในการพัฒนาคน ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและส่งเสริมบุคลากรในทุกมิติ ทั้งในด้านความสามารถ ความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และความเป็นอยู่ที่ดี สิ่งนี้แสดงถึงการให้คุณค่าแก่บุคลากรในฐานะทรัพยากรสำคัญขององค์กร นอกจากนี้ ผู้บริหารยังสามารถส่งเสริมความสามัคคีและความยั่งยืนในชุมชนของสถานศึกษา โดยสนับสนุนให้เกิดการช่วยเหลือและดูแลกันภายในชุมชนการเรียนรู้ อันนำไปสู่ความสำเร็จร่วมกันในระดับองค์กรและสังคม เมื่อพิจารณาภาพรวมแล้วผู้บริหารสถานศึกษาแสดงถึงความเป็นผู้นำ และมีทักษะในการบริหารงาน ที่มีความเข้าใจในบทบาทของตนในการสนับสนุนและพัฒนาคนรอบข้างอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเจตน์ เจริญผล ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครู ที่มีต่อภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก (สมเจตน์ เจริญผล, 2566)

2. ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่าประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตระหนักถึงความสำคัญคือ การจัดบรรยากาศ

และสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ผ่านการดูแลความปลอดภัย การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ทำให้ครูและนักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ การมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของนักเรียน อีกทั้งการจัดการพื้นที่ให้สะอาดและปลอดภัยยังเป็นปัจจัยเสริมที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ในด้านพันธกิจของสถานศึกษา พบว่าการกำหนดพันธกิจที่ชัดเจนและการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับช่วยให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย อีกทั้งยังส่งเสริมความผูกพันและการทำงานเป็นทีมอย่างมีระบบ การที่ผู้บริหารและครูเข้าใจวัตถุประสงค์ร่วมกันทำให้การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจนและสามารถประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ร่วมกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษายังช่วยสร้างความเป็นเอกภาพในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ ภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้บริหารยังเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาทักษะการสอนของครูในทุกระดับชั้น ผู้บริหารที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นผู้นำในด้านการศึกษา มีบทบาทในการกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองและนำแนวทางการสอนใหม่ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน ครูในสถานศึกษายังแสดงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และพัฒนาทักษะที่นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งความคาดหวังสูง และส่งเสริมให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการทุ่มเทเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการวางแผนอย่างรอบคอบของครู ช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ครูที่มีการจัดสรรเวลาอย่างเหมาะสมในการวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองทั้งในด้านความรู้และทักษะชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษายังมีการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียน การจัดระบบประเมินผลที่ชัดเจนช่วยให้สามารถระบุจุดเด่นและจุดที่ต้องปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบ้านและโรงเรียน การสร้างความร่วมมือที่ดีระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาช่วยสนับสนุนภารกิจและกิจกรรมต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนกิจกรรมและการจัดการเรียนการสอน ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน และช่วยเพิ่มคุณภาพของการจัดการศึกษา ความสัมพันธ์เชิงบวกนี้ยังส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการสนับสนุนจากทั้งครอบครัวและโรงเรียนอย่างเหมาะสม ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอิซิก ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมต่อประสิทธิผลของโรงเรียนผ่านบทบาทของความผูกพันทางอารมณ์และความพึงพอใจในงาน ผลการวิจัยพบว่าผู้นำที่มีจริยธรรมและความยุติธรรม มีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิภาพสูง ส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนโดยรวมดีขึ้น

(Isik, 2020) และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริชัย โพธิ์ศรีทอง ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (สิริชัย โพธิ์ศรีทอง, 2563)

3. ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ภาวะผู้นำผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา โดย การรับฟัง ช่วยเหลือรับทราบปัญหาและข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การจัดการสิ่งแวดล้อมที่เป็นระเบียบและปลอดภัย การสร้างนวัตกรรม และ การมองการณ์ไกล ช่วยกำหนดเป้าหมายและพันธกิจที่ชัดเจน เช่น การพัฒนาทักษะเฉพาะด้านของนักเรียน การโน้มน้าว และการดูแลเอาใจใส่ สร้างแรงบันดาลใจและบรรยากาศแห่งความคาดหวังสูงให้กับบุคลากร ความเห็นใจผู้อื่น และการเอื้อยวยา ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกในองค์กร กระตุ้นให้บุคลากรทุ่มเทเวลาและความสามารถให้กับการทำงาน การตระหนักรู้ ส่งเสริมการติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ และ การสร้างชุมชน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียนผ่านกิจกรรมที่มีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ภาวะผู้นำผู้บริหารเหล่านี้จึงส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ที่ดีภายในและภายนอกองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของราธิเมียน ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเป็นผู้นำแบบผู้รับใช้และประสิทธิผลขององค์กร ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกโดยรวมระหว่างการเป็นผู้นำแบบผู้รับใช้และประสิทธิผลขององค์กร และมีความสัมพันธ์เชิงบวกที่มีนัยสำคัญระหว่างตัวแปรของการเป็นผู้นำแบบผู้รับใช้และประสิทธิผลขององค์กร (Rahimian, 2017) และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิริติกรณ รัชชาติ ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำแบบผู้ให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันระดับสูง ในทิศทางบวก ($r = 0.85$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กิริติกรณ รัชชาติ, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังภาพที่ 1

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริการกับประสิทธิผลสถานศึกษา
และความผูกพันองค์กร

ภาพที่ 1 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริการกับประสิทธิผลสถานศึกษาและความผูกพันองค์กร

จากภาพอธิบายได้ว่า ภาวะผู้นำผู้บริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร สามารถพัฒนาเป็น "แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริการกับประสิทธิผลสถานศึกษาและความผูกพันองค์กร" โดยเริ่มจากภาวะผู้นำผู้บริการ (Servant Leadership) ซึ่งผู้บริหารแสดงออกผ่านการดูแลเอาใจใส่ (Caring) ที่ให้ความสำคัญกับความต้องการของครูและบุคลากรมากกว่าความต้องการของตนเอง การรับฟัง (Listening) ที่เปิดกว้างรับความคิดเห็น และการให้บริการ (Serving) ที่สนับสนุนการทำงานด้วยการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ก่อให้เกิดความไว้วางใจในองค์กร (Organizational Trust) ที่ช่วยสร้างความเชื่อมั่น ความรู้สึกปลอดภัย และการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ ความไว้วางใจนี้ส่งผลต่อความชัดเจนของพันธกิจ (Mission Clarity) โดยผู้บริหารส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ซึ่งนำไปสู่การวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ จากนั้นพันธกิจที่ชัดเจนนำไปสู่การกระตุ้นให้เกิดความผูกพันต่อองค์กร (Organizational Commitment) ที่ครูและบุคลากรรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา มีขวัญกำลังใจ และมุ่งมั่นทุ่มเทเพื่อเป้าหมายร่วมกัน สุดท้ายนำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา (School Effectiveness) จากคุณภาพการเรียนการสอน ความสำเร็จของนักเรียนทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต รวมถึงการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำมุ่งบริการกับประสิทธิผลสถานศึกษาและความผูกพันองค์กร สามารถผลักดันจากประสิทธิผลสู่ผลลัพธ์ที่ยั่งยืนได้

บทสรุป

ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การตระหนักรู้ การโน้มน้าว การเยียวยา การรับฟัง การมองการณ์ไกล การดูแลเอาใจใส่ ความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาของผู้คน การสร้างชุมชน ความเห็นใจ และการสร้างมโนทัศน์ ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความทุ่มเทเวลาในการทำงาน ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างบ้านและโรงเรียน สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย ความถี่ในการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน พันธกิจของสถานศึกษามีความชัดเจน ภาวะผู้นำด้านการจัดการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศแห่งความคาดหวังสูง และภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเข้าใจในการสร้างมโนทัศน์ และสามารถถ่ายทอดให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดอบรมพัฒนาทักษะการสื่อสารและสร้างแรงบันดาลใจ เพื่อให้เกิดการรับรู้ที่เป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาองค์กรและผลักดันการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูแสดงความคาดหวังที่สูงต่อศักยภาพของนักเรียนทุกคน โดยเน้นการสร้างเชื่อมั่นในทักษะพื้นฐานที่นักเรียนสามารถพัฒนาได้ พร้อมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีความท้าทายและเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน การสร้างบรรยากาศที่เชื่อมั่นในศักยภาพของนักเรียนจะช่วยเสริมสร้างความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน และผู้ปกครองผ่านการสื่อสารที่เปิดกว้างและการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ส่งเสริมระบบบริหารจัดการที่

สนับสนุนการพัฒนาบุคลากร การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน ตลอดจนวางแผนพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นแนวทางปรับปรุงการสอน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนผ่านกิจกรรม ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและความผูกพันต่อองค์กร นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืนและมีประสิทธิผลในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
3. ควรศึกษาวิจัยการเปรียบเทียบภาวะผู้นำมุ่งบริการของผู้บริหารกับรูปแบบภาวะผู้นำอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกรณัฏฐ์ รักษาดี. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบใฝ่บริการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- พระมหาอำพล ชัยสาร. (2565). ภาวะผู้นำทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับความเชื่อมั่นในตนเอง. *Journal of Modern Learning Development*, 7(7): 417-436.
- สมเจตน์ เจริญผล. (2566). ภาวะผู้นำแบบมุ่งบริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. *วารสารวิชาการรัตนบุศย์*, 5(1): 345-357.
- สิริชัย โพธิ์ศรีทอง. (2563). คุณลักษณะผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 1. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*, 5(1): 126-127.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. (2566). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สมุทรสาคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2566). รายงานผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พรินทวนกราฟฟิค.
- Isik, N. (2020). Ethical leadership and school effectiveness: The mediating roles of affective commitment and job satisfaction. *International Journal of Educational Leadership and Management*, 8(1): 60-87.
- Likert, R. (1992). *New pattern of management*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Rahimian, H. (2017). Servant leadership role in organizational effectiveness of schools. *Journal of Research on Educational Leadership and Management*, 3(10): 113-140.
- Stronge, J. H., & Xianxuan, X. (2021). *Qualities of effective principals*. Alexandria, VA.

